

Tijdgeest

Zeg school en je zegt schoolstrijd,
botsing van ideologieën, letter en geest,
haat en nijd, rekkelijken en preciezen,
wij de orthodoxen, zij de ketters.
Het is altijd hetzelfde verhaal.

Toen meester Immanuel uit Koningsbergen school maakte
met een briljante oplossing van de vraag
of kennis uit denken of uit ervaring stamt,
wilden zijn volgelingen, onder indruk van zijn inzichten,
onmiddellijk boven hun leermeester uitgaan.
Bijvoorbeeld meester Georg uit Berlijn,
die het principe van systematische eenheid
in het gebruik van het menselijk verstand
doortrok naar de geschiedenis
en de ontwikkeling van de geest naar het Absolute Idee.
Schitterend, maar speculatief.

Waarna de meesters uit Marburg, Heidelberg en Göttingen
hun uiterste best deden om diens dwaalleer te weerleggen
en terug te keren naar de oorsprong van de kritische
methode:
denken met vaste voet in de ervaring
en daarvan de onderliggende logica doorgronden.

Totdat de tijdgeest beide scholen inhaalde
en ze werden geassocieerd met een oude orde,
doelwit van vernieuwers die geheel van voren af aan wilden beginnen,
met een schone lei, tabula rasa.

Wisselende modes in het denken.
Altijd weer hetzelfde verhaal.

